

استاندارد آموزش شغل

راننده اتوبوس برون شهری

گروه شغلی

حمل و نقل زمینی

کد ملی آموزش شغل

۸	۳	۳	۱	۲	۰	۱	۳	۰	۰	۶	۰	۰	۰	۲
ISCO-08				سطح مهارت	شناسه گروه			شناسه شغل			شناسه شایستگی		نسخه	

تاریخ تدوین استاندارد: ۱۴۰۰/۹/۱۴

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب استاندارد: دفتر پژوهش، طرح و برنامه ریزی درسی

کد ملی شناسایی آموزش شغل: ۸۳۳۱۲۰۱۳۰۰۶۰۰۰۲

اعضاء کارگروه برنامه ریزی درسی : حمل و نقل زمینی

ردیف	نام و نام خانوادگی	آخرین مدرک تحصیلی	رشته تخصصی	شغل و سمت	سابقه کار
۱	جواد هدایتی	کارشناسی ارشد	مهندسی عمران - راه و ترابری	مدیرکل دفتر ترانزیت و حمل و نقل بین المللی	۲۰
۲	عباس محمودآبادی	دکتر	مهندسی صنایع	معاون برنامه ریزی ستاد مدیریت حمل و نقل و سوخت	۲۶
۳	عباس سقایی	دکتر	مهندسی صنایع	استاد دانشگاه و مشاور سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای	۲۰
۴	حسین ابوالقاسمی ماهانی	دکتر	راه و ساختمان - راه و ترابری	کارشناس دفتر مطالعات راهبردی و اقتصاد حمل و نقل	۲۰
۵	مهرداد حمدالهی	کارشناسی ارشد	برنامه ریزی حمل و نقل	معاون دفتر حمل و نقل کالا	۲۰
۶	حسن عبدوس	کارشناسی ارشد	برنامه ریزی حمل و نقل	معاون دفتر ایمنی و ترافیک	۱۷
۷	نصیر برادران رحمانیان	دانشجوی دکتر	مهندسی عمران - راه و ترابری	معاون دفتر مطالعات راهبردی و اقتصاد حمل و نقل	۱۷
۸	مهدی مخبر	کارشناسی ارشد	راه و ترابری	مشاور معاونت حمل و نقل	۲۴
۹	سید مصطفی اکرامی نیا	کارشناسی ارشد	علوم اقتصادی	رئیس گروه شرکتها و موسسات حمل و نقل روستائی	۱۶
۱۰	مهدی حاج علی	کارشناس ارشد	عمران / برنامه ریزی حمل و نقل	معاون دفتر حمل و نقل مسافر	۱۱
۱۱	علی شمس آبادی	لیسانس	مهندسی عمران	معاون آموزش مرکز آموزش سازمان راهداری	۲۳
۱۲	بهزاد دست کشاورز	لیسانس	مهندسی عمران	دبیر کارگروه برنامه ریزی درسی حمل و نقل زمینی	۱۴

کلیه حقوق مادی و معنوی این استاندارد متعلق به سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور بوده و هرگونه سوء استفاده مادی و معنوی از آن موجب پیگرد قانونی است.

آدرس: دفتر پژوهش، طرح و برنامه ریزی درسی
تهران، خیابان آزادی، نبش خیابان خوش جنوبی، سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور
دورنگار ۶۶۵۸۳۶۵۸
تلفن ۶۶۵۸۳۶۲۸
آدرس الکترونیکی: rpc@irantvto.ir

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی‌ها و توانمندی‌های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه‌ای نیز گفته می‌شود.

استاندارد آموزش :

نقشه‌ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی‌های موجود در استاندارد شغل.

نام یک شغل :

به مجموعه‌ای از وظایف و توانمندی‌های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می‌رود اطلاق می‌شود.

شرح شغل :

بیانیه‌ای شامل مهم‌ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی، مسئولیت‌ها، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل.

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به یک استاندارد آموزشی.

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی‌ها و توانایی‌هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می‌رود.

کارورزی :

کارورزی صرفاً در مشاغلی است که بعد از آموزش نظری یا همگام با آن آموزش عملی به صورت محدود یا با ماکت صورت می‌گیرد و ضرورت دارد که در آن مشاغل خاص محیط واقعی برای مدتی تعریف شده تجربه شود. (مانند آموزش یک شایستگی که فرد در محل آموزش به صورت تئوریک با استفاده از عکس می‌آموزد و ضرورت دارد مدتی در یک مکان واقعی آموزش عملی ببیند و شامل بسیاری از مشاغل نمی‌گردد.)

ارزشیابی :

فرآیند جمع‌آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر، که شامل سه بخش عملی، کتبی عملی و اخلاق حرفه‌ای خواهد بود.

صلاحیت حرفه‌ای مربیان :

حداقل توانمندی‌های آموزشی و حرفه‌ای که از مربیان دوره آموزش استاندارد انتظار می‌رود.

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط‌ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد.

دانش :

حداقل مجموعه‌ای از معلومات نظری و توانمندی‌های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی که می‌تواند شامل علوم پایه (ریاضی، فیزیک، شیمی، زیست شناسی)، تکنولوژی و زبان فنی باشد.

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی. معمولاً به مهارت‌های عملی ارجاع می‌شود.

نگرش :

مجموعه‌ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت‌های غیر فنی و اخلاق حرفه‌ای می‌باشد.

ایمنی :

موردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می‌شود.

توجهات زیست محیطی :

ملاحظات است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام استاندارد آموزش شغل:	
راننده اتوبوس برون شهری	
شرح استاندارد آموزش شغل:	
راننده اتوبوس برون شهری از مشاغل حوزه حمل و نقل زمینی است که شامل شایستگیهای رانندگی ایمن، رانندگی تدافعی و مدیریت شرایط اضطراری، بازرسی، نگهداری و تعمیرات خودرو، مدیریت مسافران و توشه می باشد و با مشاغل راننده مینی بوس برون شهری، راننده سواری کرایه برون شهری، راننده کمکی راننده و پلیس راهنمایی و رانندگی و کارشناسان سازمان راهداری و حمل و نقل جادهای در ارتباط می باشد.	
ویژگی های کارآموز ورودی:	
حداقل میزان تحصیلات: پایان دوره اول متوسطه (پایان دوره راهنمایی) حداقل توانایی جسمی و ذهنی: داشتن سلامت کامل جسمی و ذهنی مهارت های پیش نیاز: داشتن گواهینامه رانندگی پایه یکم صادره توسط پلیس راهنمایی و رانندگی ناجا	
طول دوره آموزش :	
طول دوره آموزش	: ۵۱ ساعت
- زمان آموزش نظری	: ۱۵ ساعت
- زمان آموزش عملی	: ۳۶ ساعت
- زمان کارورزی	: - ساعت
- زمان پروژه	: - ساعت
بودجه بندی ارزشیابی (به درصد)	
- کتبی:	۲۵٪
- عملی:	۶۵٪
- اخلاق حرفه ای:	۱۰٪
صلاحیت های حرفه ای مربیان :	
الف: مهارت: دارا بودن گواهینامه رانندگی پایه یکم صادره توسط پلیس راهنمایی و رانندگی ناجا ب: دانش تخصصی: موارد زیر قابل قبول است: -لیسانس مکانیک با حداقل ۲ سال سابقه کار در امور فنی وسایل نقلیه، -لیسانس در یکی از رشته های مهندسی (برق، عمران، صنایع) با حداقل ۵ سال سابقه کار در امور مرتبط با حمل و نقل عمومی (برون شهری یا درون شهری)، -فوق دیپلم اتومکانیک دارای دیپلم اتومکانیک هنرستان با حداقل دو سال سابقه کار در امور فنی وسایل نقلیه یا امور مرتبط با حمل و نقل عمومی (برون شهری یا درون شهری)، -فوق دیپلم حمل و نقل دارای دیپلم حمل و نقل هنرستان با حداقل دو سال سابقه کار در امور فنی وسایل نقلیه یا امور مرتبط با حمل و نقل عمومی (برون شهری یا درون شهری)	

* تعریف دقیق استاندارد(اصطلاحی):

رانندگی اتوبوس برون شهری با استفاده از سیستم ناوبری و بر اساس استانداردها و دستورالعملهای سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای در حوزه حمل و نقل عمومی برون شهری

* اصطلاح انگلیسی استاندارد(اصطلاحات مشابه جهانی):

* مهم ترین استانداردها و رشته‌های مرتبط با این استاندارد:

راننده مینی بوس برون شهری
راننده سواری کرایه برون شهری
راننده حمل و نقل بین‌المللی مسافر

* جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب‌شناسی و سطح سختی کار:

- الف: جزو مشاغل عادی و کم آسیب طبق سند و مرجع
- ب: جزو مشاغل نسبتاً سخت طبق سند و مرجع
- ج: جزو مشاغل سخت و زیان آور طبق سند و مرجع
- د: نیاز به استعلام از وزارت کار

استاندارد آموزش شغل

- شایستگی ها

ساعت آموزش			ردیف	عناوین
جمع	عملی	نظری		
۱۳	۹	۴	۱	رانندگی ایمن
۱۳	۹	۴	۲	رانندگی تدافعی و مدیریت شرایط اضطراری
۱۳	۹	۴	۳	بازرسی، نگهداری و تعمیرات
۱۲	۹	۳	۴	مدیریت مسافران و توشه
۵۱	۳۶	۱۵	جمع ساعات	

	زمان آموزش			عنوان : رانندگی ایمن
	جمع	عملی	نظری	
	۱۳	۹	۴	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
ویدئو پروژکتور / مانیتور سیستم ها و قطعات خودروی اتوبوس زنجر چرخ و ... روغن موتور نمونه فرمهای مربوطه ضد یخ فیلتر هوای اتوبوس ابزار ایمن سازی ابزار کمکهای اولیه و اطفای حریق در جهت آموزش آچار				دانش :
				- صنعت حمل و نقل جاده ای
				- قوانین و مقررات رانندگی
				- سیستم فنی
				- اصول اخلاق حرفه ای در رانندگی
				- انواع برداشت و نگرش های اشتباه در رانندگی
				- مفاهیم و فرآیندهای بازرسی
				- انواع راه و هندسه جاده‌ها
				- عوامل خطر آفرین در جاده‌ها
				مهارت :
				- بکارگیری مهارت های دیداری مناسب
				- مدیریت فضای پیرامون خودرو
				- کنترل و تنظیم سرعت
				نگرش :
			- نگرش پیشگیرانه در جهت افزایش ایمنی در رانندگی	
			- اصلاح نگرش های اشتباه و رایج در هنگام رانندگی	
			- تاثیر شاخص های انضباطی رفتاری و اجتماعی بر جایگاه حمل و نقل مسافری	
			- رعایت اخلاق حرفه ای در برخورد با مسافران و رعایت پوشش مناسب	
			ایمنی و بهداشت :	
			- رعایت بهداشت فردی و پوشش مناسب در ساعات کاری	
			- حفظ سلامت شغلی	

	زمان آموزش			عنوان : رانندگی ایمن
	جمع	عملی	نظری	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست‌محیطی مرتبط			
	<p>ایمنی و بهداشت :</p> <ul style="list-style-type: none"> - درک خطرات محتمل در جاده‌ها و شناخت راهکارهای مواجهه با شرایط خطر بر پایه مفاهیم رانندگی تدافعی - مسئولیت خطیر راننده در قبال حفظ امنیت مسافران و رعایت نکات ایمنی در رانندگی <p>توجهات زیست‌محیطی :</p> <ul style="list-style-type: none"> - مدیریت اقتصادی مصرف سوخت - انجام فرآیند تعمیرات و نگهداری با توجه به ملاحظات زیست‌محیطی - عدم استفاده از اتوبوس آلاینده هوا و محیط زیست 			

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۱۳	۹	۴	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			رانندگی تدافعی و مدیریت شرایط اضطراری
ویدئو پروژکتور / مانیتور سیستم ها و قطعات خودروی اتوبوس زنجر چرخ و ... روغن موتور نمونه فرم های مربوطه ضد یخ فیلتر هوای اتوبوس ابزار ایمن سازی ابزار کمکهای اولیه و اطفاء حریق در جهت آموزش آچار				دانش :
				- روش رانندگی تدافعی
				- روش درک خطر
				- انواع عواملی که در طول رانندگی باعث عدم تمرکز راننده می شوند
				- انواع اقدامات اولیه امداد و نجات و کمکهای اولیه
				- مفاهیم اولیه مواد خطرناک
				مهارت :
				- انجام اقدامات مناسب در زمان لغزش و سر خوردن اتومبیل، انحراف از مسیر، از کار افتادن ترمز، ترکیدن لاستیک و حوادث مشابه با تکیه بر اصول رانندگی تدافعی
				- انجام بررسی و درک خطرات محتمل در جاده‌ها
				- انجام اقدامات مناسب در هنگام برخورد با راننده پرخاشگر در جاده‌ها
				- نحوه رسیدگی به مصدومان با توجه به اصول امداد و نجات
				- انجام اقدامات مناسب در مواجهه با حادثه منجر به جرح / فوت
				- مدیریت صحنه تصادف
				- رانندگی در شرایط آب و هوایی مختلف
			نگرش :	
			- نگرش پیشگیرانه در جهت افزایش ایمنی در رانندگی	

	زمان آموزش			عنوان : رانندگی تدافعی و مدیریت شرایط اضطراری
	جمع	عملی	نظری	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطیم مرتبط			
	<p>نگرش :</p> <ul style="list-style-type: none"> - اصلاح نگرش های اشتباه و رایج در هنگام رانندگی - تاثیر شاخص های انضباطی رفتاری و اجتماعی بر جایگاه حمل و نقل مسافری - رعایت اخلاق حرفه ای در برخورد با مسافران و رعایت پوشش مناسب 			
	<p>ایمنی و بهداشت :</p> <ul style="list-style-type: none"> - رعایت بهداشت فردی و پوشش مناسب در ساعات کاری - حفظ سلامت شغلی - درک خطرات محتمل در جاده‌ها و شناخت راهکارهای مواجهه با شرایط خطر بر پایه مفاهیم رانندگی تدافعی - مسئولیت خطیر راننده در قبال حفظ امنیت مسافران و رعایت نکات ایمنی در رانندگی 			
	<p>توجهات زیست محیطی :</p> <ul style="list-style-type: none"> - مدیریت اقتصادی مصرف سوخت - انجام فرآیند تعمیرات و نگهداری با توجه به ملاحظات زیست محیطی 			

	زمان آموزش			عنوان : بازرسی، نگهداری و تعمیرات
	جمع	عملی	نظری	
	۱۳	۹	۴	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت ، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
ویدئو پروژکتور / مانیتور				دانش :
سیستمها و قطعات خودروی اتوبوس				- انواع و مراحل بازرسی
زنجیر چرخ و ...				-انواع خرابیهای معمول در وسایل نقلیه مسافری
روغن موتور				- مباحث رانندگی اقتصادی
نمونه فرم های مربوطه				مهارت :
ضد یخ				- بازرسی پیش از حرکت / پس از اتمام سفر
فیلتر هوای اتوبوس				- بازرسی در حین سفر
ابزار ایمن سازی				- بازرسی فنی دوره‌ای (معاینه فنی)
ابزار کمکهای اولیه و اطفای حریق در جهت آموزش				- نگهداری از سیستم فنی
آچار				- انجام اقدامات مناسب در شرایط بروز نقص فنی
				- بهره گیری از اصول رانندگی اقتصادی در جهت افزایش بهره‌وری ، کاهش هزینه و مصرف سوخت و ...
				نگرش :
				- نگرش پیشگیرانه در جهت افزایش ایمنی در رانندگی
				- اصلاح نگرشهای اشتباه و رایج در هنگام رانندگی
				- تاثیر شاخصهای انضباطی رفتاری و اجتماعی بر جایگاه حمل‌ونقل مسافری
				- رعایت اخلاق حرفه ای در برخورد با مسافران و رعایت پوشش مناسب
				ایمنی و بهداشت :
				- رعایت بهداشت فردی و پوشش مناسب در ساعات کاری
				- حفظ سلامت شغلی

	زمان آموزش			عنوان : بازرسی ، نگهداری و تعمیرات
	جمع	عملی	نظری	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتب			
	<p>ایمنی و بهداشت :</p> <ul style="list-style-type: none"> - درک خطرات محتمل در جاده ها و شناخت راهکارهای مواجهه با شرایط خطر بر پایه مفاهیم رانندگی تدافعی - مسئولیت خطیر راننده در قبال حفظ امنیت مسافران و رعایت نکات ایمنی در رانندگی - رعایت بهداشت فردی و پوشش مناسب در ساعات کاری - حفظ سلامت شغلی 			
	<p>توجهات زیست محیطی :</p> <ul style="list-style-type: none"> - مدیریت اقتصادی مصرف سوخت - انجام فرآیند تعمیرات و نگهداری با توجه به ملاحظات زیست محیطی 			

	زمان آموزش			عنوان : مدیریت مسافران و توشه
	جمع	عملی	نظری	
	۱۲	۹	۳	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
سیستم کامپیوتر				دانش :
ویدئو پروژکتور / مانیتور				- قوانین و مقررات جابجایی مسافر
سیستم ها و قطعات خودروی اتوبوس				- روش تکمیل انواع فرم ها و گزارشات
زنجیر چرخ و ...				- ناوگان مسافری کشور
روغن موتور				- انواع شاخصهای انضباطی رفتاری و اجتماعی موثر در جایگاه حمل و نقل مسافری
نمونه فرم های مربوطه				- قوانین و مقررات مرتبط با قاچاق در حمل و نقل جاده ای
ضد یخ				- ضوابط حمل انواع توشه
فیلتر هوای اتوبوس				- انواع اقدامات غیر مجاز در طول سفر
ابزار ایمن سازی				- انواع عوامل تاثیرگذار در تصادفات رایج و پرتکرار در وسایل نقلیه مسافری
ابزار کمک های اولیه و اطفاء حریق در جهت آموزش آچار				- سامانه های پایش هوشمند
				مهارت :
				- بکارگیری اصول اخلاق حرفه ای در برخورد با مسافران
				- بکارگیری پوشش مناسب
				- انجام اقدامات مناسب در جهت جلوگیری از سو استفاده از خودرو به منظور قاچاق کالا و یا انسان
				- انجام اقدامات ایمنی مناسب در زمان سوار و پیاده شدن مسافران
				- نظارت بر استقرار مناسب مسافران در داخل خودرو
				- نظارت بر رعایت نکات ایمنی توسط مسافران در طول سفر
				- اجرای صحیح عملیات توقف و اطمینان از امنیت مسافران

	زمان آموزش			عنوان : مدیریت مسافران و توشه
	جمع	عملی	نظری	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
	<p>نگرش :</p> <ul style="list-style-type: none"> - نگرش پیشگیرانه در جهت افزایش ایمنی در رانندگی - اصلاح نگرشهای اشتباه و رایج در هنگام رانندگی - تاثیر شاخص های انضباطی رفتاری و اجتماعی بر جایگاه حمل و نقل مسافری - رعایت اخلاق حرفه ای در برخورد با مسافران و رعایت پوشش مناسب 			
	<p>ایمنی و بهداشت :</p> <ul style="list-style-type: none"> - رعایت بهداشت فردی و پوشش مناسب در ساعات کاری - حفظ سلامت شغلی - درک خطرات محتمل در جاده‌ها و شناخت راهکارهای مواجهه با شرایط خطر بر پایه مفاهیم رانندگی تدافعی - مسئولیت خطیر راننده در قبال حفظ امنیت مسافران و رعایت نکات ایمنی در رانندگی 			
	<p>توجهات زیست محیطی :</p> <ul style="list-style-type: none"> - مدیریت اقتصادی مصرف سوخت - انجام فرآیند تعمیرات و نگهداری با توجه به ملاحظات زیست محیطی 			

- برگه استاندارد تجهیزات

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	اتوبوس	استاندارد	۱ دستگاه	برای هر کارگاه
۲	سیستم کامپیوتر	استاندارد	۱ دستگاه	برای هر کارگاه
۳	ویدئو پروژکتور / مانیتور	استاندارد	۱ دستگاه	برای هر کارگاه
۴	زنجر چرخ و فنر یا طناب	استاندارد- اتوبوسی	۲ حلقه	برای هر کارگاه

توجه:

- تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود.

- برگه استاندارد مواد

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	روغن موتور	استاندارد	۱ گالن	برای هر کارگاه
۲	نمونه فرمهای مربوطه	استاندارد	۱ سری	برای هر نفر
۳	ضد یخ	استاندارد	۱ گالن	برای هر کارگاه
۴	فیلتر هوای اتوبوس	استاندارد	۱ عدد	برای هر کارگاه

توجه:

- مواد به ازاء یک نفر و یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر محاسبه شود.

- برگه استاندارد ابزار

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	ابزار ایمن سازی توشه و بار	استاندارد	۱ سری	برای هر کارگاه
۲	جعبه کمک های اولیه	استاندارد	۱ عدد	برای هر کارگاه
۳	ابزار اطفای حریق	استاندارد	۱ عدد	برای هر کارگاه
۴	آچار	تمامی نمره ها	۱ سری	برای هر کارگاه
۵	پمپ گریس	استاندارد	۱ دستگاه	برای هر کارگاه

توجه:

- ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود.